

Jak se chovat na obhajobě a co si připravit

V tomto souboru naleznete některé postřehy z obhajob projektů v předmětu Algoritmy. Vyberte si z nich, co se vám hodí.

1. Z každého týmu je těsně před obhajobou náhodně vylosován prezentující. Všichni členové týmu tak musí být na obhajobu dobře připraveni. Každý by měl být schopen prezentovat práci svých kolegů, přestože ví nejvíce právě o části, kterou sám dělal. Na následné dotazy členů komise mohou odpovídat všichni členové týmu.
2. Doba vlastní obhajoby činí 8 minut. Asi 5 minut je věnováno diskusi (pokud je o čem diskutovat). Celková doba obhajoby projektu i s vystřídáním obhajujících týmů nepřesahuje 15 minut.
3. Připravte si prezentaci – jeden dobrý obrázek je lepší než tisíc slov. V krátké době několika minut pomocí obrázku problém vysvětlíte daleko rychleji a máte potom čas věnovat se zajímavým částem projektu.
4. Na jednotlivé slidy neumísťujte velké množství textu – slidy připomínající svou hustotou potištěný papír posluchače odrazují od čtení. Volte extrémně velké písmo, stručná a výstižná hesla, používejte obrázky. 15-20 řádků textu je maximální (to znamená zřídka dosažitelné) množství.
5. Neukazujte zdrojové texty – zdrojové texty programu představují komunikační prostředek mezi člověkem a strojem, ne mezi lidmi vzájemně. Za cenu maximálně přesného vyjadřování se u zdrojových textů platí snižováním abstrakce a tím i snižováním srozumitelnosti.
6. Vyhýbejte se používání anglických výrazů – platí to především v případech, kdy existují česká (a pěkná) synonyma. V žádném případě nepoužívejte anglická slova, neumíte-li je řádně vyslovit.
7. Nepoužívejte slangové výrazy. Pokud se jim nebudete snažit vyhýbat při takových cvičných akcích, jako je obhajoba projektu, zvyknete si na ně a bude vám v budoucnu činit potíže zbavit se jich.
8. Obhajobu si dokonale připravte – při prezentaci již nesmíte vymýšlet, o čem budete mluvit. Působíte potom váhavým a nepřesvědčivým dojmem. Nachystejte si základní body, kterých se budete držet a od těchto bodů neodbíhejte. Zaslouží-li si některá oblast pozornost posluchačů, naznačte to tak, abyste vystihli, v čem je tak zajímavá nebo důležitá, a abyste případně vzbudili zvědavost. Členové komise, kteří vás hodnotí, se rádi zeptají, když jim nějak napovíte, na co se mají ptát, a když jim to bude připadat zajímavé. V diskusi pak tímto můžete vlastně získat čas na jakési prodloužení obhajoby. Navíc pro vás bude příjemnější, když komisi nebudete nutit ptát se na něco vám případně málo známého.
9. Vysvětlování složitějších algoritmů nebo vztahů si předem vyzkoušejte. Často se stává, že po vysvětlení, jež je podáno při obhajobě, je problém ještě méně jasný.
10. Uvědomte si, pro jaké publikum obhajobu připravujete. Při obhajobě projektu nemá smysl znovu detailně vysvětlovat věci, které byly vysvětlovány na přednášce a které nejsou pro projekt nejpodstatnější. Naopak drobné připomenutí problematiky a zasazení do kontextu přednášek bývá velmi vhodné.
11. Namísto vysvětlování algoritmů si vyberte zajímavou pasáž z implementovaného řešení a té se věnujte podrobněji.
12. Při obhajobě nepoužívejte malá nebo přesná čísla, pokud tato čísla bezprostředně uspokojivě nezdůvodníte. Uvědomte si, že vaši posluchači znají malá čísla už od

mateřské nebo základní školy, a že se proto v tomto směru cítí být odborníky. Stejně tak velké a příliš přesné číslo, nepodložené dalšími fakty, vyvolává pochybnosti.

13. Nevysvětľujte činnost programu tak, jako kdybyste diktovali zdrojový text. Posluchače to příliš unavuje a nejsou schopni sledovat hlavní myšlenku. Uvědomte si, že posluchači mají na pochopení vašeho problému daleko méně času, než jste měli vy. Při vytváření programu jste často nuceni myslet přísně algoritmicky, protože se potřebujete více přiblížit strojové úrovni (*když je hodnota proměnné rovna nule, provedeme akci...jinak nastavíme...*). Nepřenášejte takový strojový způsob vysvětlování na lidi. Pokud jste nuceni popisovat algoritmus, držte se co nejvyšších úrovní abstrakce. Postupujte hierarchicky. Nemusíte přece popsat všechny detaily řešení – v krátkém čase to ani není možné. Zaměřte se hlavně na celek a dále jen na vybrané (nejdůležitější) partie.
14. Projev by měl neustále poutat pozornost posluchačů – nikoliv ovšem lacinými vtipy, triky nebo kabaretním vystupováním. Vystupujte v roli seriózního bakaláře, kterému jde především o vysvětlení podstaty řešeného problému. Tím ovšem není vyloučen lehký tón či humor (zvláště, když posluchači usínají).
15. Při výkladu buďte k posluchačům otočení čelem. Nemluvte do zdi.
16. Do svého projevu nezavádějte tajemno ve stylu: *takový nějaký případ, jakýsi obrat, jisté pole* a podobně. Výklad má být zcela srozumitelný a jasný. Pokud si v nějaké oblasti nejste jistí, vůbec o ní nemluvte.
17. Buďte připraveni i na situaci, že selže technika (např. nepůjde elektrický proud). V takovém případě sice obhajoba nemusí mít takový rozsah a úroveň, ale něco smysluplného o své práci byste měli dokázat říct.